

KATRE-İ MATEM HAKKINDA BİR İNCELEME

Eser: Katre-i Matem

Yazar: İskender Pala

Yayınevi: Kapı Yayınları 181

Baskı sayısı ve basım yılı: 1. Baskı 2009

Sayfa Sayısı:466

Roman, anlatıcının bir müzayedede “Yek Cinayet Şast u Şeş Sual” adlı derkenarlarla süslü yazarı bilinmeyen bir eseri elde etmesi, eseri çok beğenmesi ve günümüz okuyucusuyla paylaşmak istediği için bu romanı yazmaya karar vermesiyle ilgili bilgilerin verildiği “Sunuş” yazısıyla başlıyor. Daha sonra Bir girizgah üç bölüm ve bir hatimeden oluşan roman kurgusuyla karşılaşıyoruz.

Birinci bölüm *serim* bölümüdür ve ilk 29 sualden oluşmaktadır. Adeta sekiz sütuna manşet atar gibi “66 Soruda Cinayet” başlığı atılmıştır.

İkinci bölüme yani *düğüm* bölümüne ise “*Bu Şehr-i İstanbul ki...*” başlığı verilmiştir. Bu bölüm 54. Sualle sonlanmaktadır.

Üçüncü bölüm (*Çözüm* bölümü) “*İhtilalin Karanlık Yüzü*” adını taşımakta ve 66. Sualle tamamlanmaktadır.

Anlatıcı, bir müzayedede rastladığı hikaye kitabından yola çıkarak oluşturduğu, ve derkenarlarla (eklenmiş hikayeciklerle) süslediği bu romanda, Lale Devri’nin dış dünyaya yansıyan efsanevi güzelliğinin satır aralarına gizlenmiş altmış altı soruda sorgulanan bir cinayeti anlatıyor. Bu nedenle *tarihi polisiye aşk romanı* tanımlaması yapmak mübalağa olmaz diye düşünüyorum.

Şehzade olduğunu bilmeden yaşamın zorluklarıyla pençelesen Kara Şahin, evlendiği ilk günün gecesinde biricik aşkı Nakşigül’ün öldürülmesine mi yansın; yoksa kendinden kurtulmak isteyenlerin cinayeti üzerine atıp kendisini suçlamasına mı? Gerçek suçluları yakalamak için kaçak duruma düşen ve kılıktan kılığa giren Şehzade Ahmet, bilinen adıyla Kara Şahin, bu cinayeti çözmeye çalışırken kendini bir devrin bitmesine neden olacak isyanın, büyük bir kıyamın içinde bulur.

Şehzade Ahmet’in varlığının öğrenilmesi ama kim olduğunun bilinmemesi Sultan Ahmet için bir tehdit oluşturur ve bir an önce bulunup ortadan kaldırılması planlanır. Kara Şahin nasıl bir tuzağın içine çekildiğini yaşadıkça öğrenecektir. Kara Şahin yani Şehzade Ahmet, artık doğulu bir derviş kılığında Damat İbrahim Paşa’nın güvenini kazanan, isyanla ilgili bilgileri ona ilk o ulaştıran Selman Abdal’dır.

Sultan 3. Ahmet’ten Damat İbrahim Paşa’ya, Şair Nedim’den Patrona Halil’e kadar devrin önemli şahsiyetlerinin yer aldığı bu tarihi romanda entrikalara, faili meçhul cinayetlere yer verilmekte; çıkar kavgaları ve derin çatışmalar Lale Devri’nin sazlı sözlü eğlencelerinin gölgesinde, gecelerin karanlığında, suların maviliğinde bilinmezlerle karışmaktadır.

Damat İbrahim Paşa’nın Sultan’dan gizlediği ve önemli ölçüde kendisinin sebep olduğu sorunlar, bir gün bir kıyama dönüştüğünde her şey için çok geç olacaktır.

Kara Şahin ve can yoldaşı Topaç Yeye, sığındıkları ve kendisinden çok şeyler öğrendikleri Hafız Çelebi’nin güvenini kazanırlar. Hafız Çelebi’nin özel aşılama yöntemiyle geliştirdiği Damat İbrahim Paşa için üretilen ve romana adını veren Katre-i Matem’in güzelliğine tanıklık ederler. Bu emsalsiz lalenin çalınan ikizinin peşine düşmüşlerken eldeki Katre-i Matem’in çalınmasının da hüznünü yaşarlar. Bir Lale meraklısı olan ressam Hollandalı Bican Efendi, Hafız çelebinin çevresinde oluşan dostluk çemberinin önemli bir halkasını oluşturur ve Osmanlı lale kültürünü kendi ülkesine taşır.

Dışarıdan bakanların hakkında çeşitli rivayetler uydurduğu lale uzmanı kaplumbağa yetiştiricisi Hafız Çelebi, aslında istihbarat teşkilatı olan Üç Hilal Cemiyeti’nin başıdır.

At binen, silah kullanan, ağız sıkı iyi bir istihbaratçı olan, tavuk suyuna pilav yapan, tarhana çorbası pişiren ve asıl işi şehzade olduğunu bildiği Kara Şahin'i korumak olan Hürükız, bu cemiyetin tek kadın üyesidir. Hürükız asıl işi ile Kara Şahin'e olan duyguları arasında kalmış idealize edilmiş bir kadın tipidir. Sevdiği kızla evlenmesine izin verilmediği için aşk acısı çeken Topaç Yeye, Hafız Çelebi'nin güvenini ve sevgisini kazanır. Kara Şahin, Topaç Yeye, Bican Efendi ve Hürü Kız adeta "Mahşerin Dört Atlısı" gibi zorlukların üstesinden gelmeye çalışırlar.

Eser, oldukça geniş bir kadrodan, birbiriyle bağlantılı çok sayıda olay ve durumdan oluşmaktadır. Altmış altı soruda sorgulanan cinayet, Katre-i Matem'in çalınması, Kara Şahin'in başına gelenler, Patrona Halil İsyanı, Hürükız ile Kara Şahin arasındaki ilişki, Topaç Yeye'nin çıkmaza giren aşkı, Şehzade Ahmet'i ve Damat İbrahim Paşa'yı bekleyen tehlikeler okuyucuyu merak bombardımanına tutuyor. Her roman kişinin merak edilen bir hikayesi bulunmaktadır. Bazen bir olayın anlatımında çözüm noktasına geldiğinizi düşünürken yeni bir soru ile başka bir duruma ya da olaya geçildiğine; bazen de romanda anlatılan bir olay ya da durumun bir derkenar başlığında başka bir olay ya da hikaye ile pekiştirildiğine tanık oluyoruz.

Romanda yaşam-ölüm, varlık-yokluk, kavuşma-ayrılık, gösteriş-sadelik, sadakat-ihanet, otorite-anarşi, zenginlik-yoksulluk gibi çatışmalar dikkat çekmektedir.

Tarihi şahsiyetler konularına uygun konuşturulmuştur ve genellikle sade ve akıcı bir dili vardır; ancak romanın bazı bölümlerinde devrin özelliklerine, özellikle Divan Edebiyatı ile Lâle Devri siyasi tarihine hakim olmayanların anlamakta güçlük çekebileceği bir dil ve kurgu olduğu söylenebilir. Katre-i Matem'in daha çok akademik kitleye hitap eden bir roman olduğunu söylemek mümkündür.

Devrin söyleyiş özelliklerine örnekler:

"Lale sabr u sebatın, ölümden sonra dirilmenin adıdır." (s. 187)

"Nakşigül Hanım'ın katili olup aşağıda eşkali tarif kılınan Şahin Efendi'nin tebdil-i kıyafet eylediği tespitiyle, bu minval üzere tetkikat ile derdest edilip derhal Ağa tomruğuna teslimine!.." (s. 145)

"Yahut onu telef ettiğini düşündürüp hîn-i hacette ortaya çıkartmak üzere..." (s. 145)

"Kişilikleri ve enaniyetleri kesinlikle yekdiğerini ağdırmazdı." (s.294)

Bazen de daha güncel ifadeler yer verilmiştir:

"yeni fikirler, didaktik konuşmalar.." (s. 195)

"Kara Şahin, İstanbul'daki bütün fanatik yobazların ve maceraperest serserilerin bir araya toplandığını sandı." (s.151-152)

"...takılıp kaldığı Lâle sembolizmini kabullenemedi." (s.198)

Eski Anadolu Türkçesinde örnekleri görülen ama günümüzde artık kullanılmayan yaklaşma anlamı bildiren kurallı birleşik fiilin bir yerde kullanıldığı görülüyor:

"... 'Biri Felemenk, diğeri Avusturya krallarına hediye gidecekti!' diye çıkışa yazdı." (s.328)

Mekan olarak "Sunuş" bölümünde günümüz İstanbul'unda Marmara Oteli'nin müzayede salonu ve romanın asıl bölümlerinde; Lale Devri İstanbul'unda, saray, Sadabat, tekke, sokak, külhan, hamam, Üsküdar, Kasımpaşa, deniz, halıç, kayık, köşk, bimarhane, Eminönü sahili, Eyüp, zindan, Can Kuyusu, kahvehane gibi değişik iç ve dış mekanlar dikkat çekmektedir.

Roman üçüncü şahıs ağzından hakim bakış açısıyla yazılmıştır:

“...Tam iki saat boyunca, çaresizlik içinde yanan ve yanarken gittikçe tonlamaları değişen çığlıkları dinlemek ruhunda derin bir yara oluşturmuştu. Onların içeride yanarken zincirlerden kurtulmak için çırpındıklarını veya hiç kımıldamadan alevlere teslim olduklarını, hatta ne olup bittiğinin farkına bile varmadan alevlerle oynadıklarını düşünüp durmaktan bile bitap düşmüştü. Kim bilir içlerinde bazıları alevlerle konuşmuş, sarmaşmış, kucaklaşmış, bir sevgili gibi bağına basmıştı. Yıllardır gönüllerinde yanıp duran ateşin şiddetiyle belki de bedenlerini yakan ateşi hiç hissetmemişlerdi. Hatta belki de ateş, bu uzun birlikteliğin hatırasına onları hiç yakmamıştı. Belki de onların yerine zincirlerini yakmıştı. İçerde olup bitenleri görmeden bunu kim bilebilirdi ki? Ateş elbette bu sırrı gizleyecekti. Belki de ateş orada Mecnun'un yanında oturan Leyla'yı görmüştü, ama dışarıda olanların bundan haberi yoktu.” (s.400)

Kara Şahin sığındığı Külhan'da yeni bir gelenekle tanışır ve Külhancı babanın şu duasıyla Yeye ile kardeş ilan edilir:

"Layhar'ın çocukları!.. Burası baba yurdudur. Burada senin, benim yoktur. Hepiniz kardeşsiniz. Bir anadan, bir babadan olanlar birbirlerini boğazlarlar, oysa analarını babalarını bilmeyen Layhar'ın çocukları birbirini tek vücut bilirler. Kardeşine iğne batırıldığında acısını kendi vücudunda duyacaksın. Bu kefene sağlığında girenler ölünceye dek birbirlerini ayrı görmezler. Bu, ikilikte birliktir. Bu senin sağ elindir, sen de bunun sol elisin. Biriniz sağınızı, diğeriniz solunuzu görürsünüz. Vücudunuz bir, başlarınız ikidir. Ömrünüzün sonuna kadar birbirinizi görür, gözetirsiniz. Burada bu senindir, bu benimdir, yoktur. Az, çoğu arttırır, çok hepinizi besler. Kazan birdir, hepinizi doyurur... el-Fatiha!.." (s.66)

Romanda çok başarılı ruhsal çözümlemelere yer verilmiştir:

“Topaç Yeye kalbini ikiye parçalamış, bir yanıyla Kara Şahin'i diğer yanıyla Şehnaz'ı düşünüyordu. Bican Efendi kalbini ikiye parçalamış, bir yanıyla resmini yaptığı kadını götürmeyi hayal ettiği Felemenk bahçelerini, diğer yanıyla sevdiği güzelim İstanbul'u düşünüyordu. Hörükız kalbini ikiye parçalamış, bir yanıyla korumaya and içtiği Şehzade Ahmet'i, diğer yanıyla yarın görmek için sabırsızlandığı Kara Şahin'i düşünüyordu. Hafız Çelebi kalbini ikiye parçalamış, bir yanıyla bugün hayatta olduğunu, diğer yanıyla yakında öleceğini düşünüyordu.” (s.363)

“Yeye, kadını uğurlamaya giden Hafız Çelebi geri döndüğü vakit gözlerinde yaş gördü. Üzerine bir hüznün çöküverdi. Gözyaşları insanlara neler neler anlatırdı. Her gözyaşının ayrı bir anlamı vardı. Her damlanın hangi zamanda, hangi mekânda, hangi kişiyle paylaşıldığı önemliydi. Gözyaşları ne kadar çok şeye tercümanlık yapıyordu. Damladığı, süzülmediği, aktığı veya kana dönüştüğü zaman hep ayrı manaları vardı. Gözyaşları gizli duyguları açığa vuran mektuplar gibiydi. Çocukken annesinin anlattığı mektubunu gözyaşıyla yazan âşık galiba bunu keşfetmiş olmalıydı. Yoksa mektuplarını önce gözyaşıyla, sonra kan ile yazar mıydı hiç?!.. Şimdi annesini hatırlıyordu. Hasta olduğu vakit kendisine nasıl çorba içirdiğini, nasıl papatya çayı kaydattığını, nasıl üzerini örtüp çamaşırını değiştirdiğini hatırlıyordu. Hafız Çelebi başucuna oturup avucunu onun alınına koymuş, içinden şifa için Kuran okuyup üflelemekteydi.” (s.319)

“Kara Şahin'in bu neşe dolu sesi herkesi yerinden fırlatmıştı. Sevinç böyle bir şey olsa gerekti. İstanbul çalkanırken burada bir şetaret, bir ferahlık oluşuvermişti. Hafız Çelebi çoktandır böylesine mutlu olmamıştı. Sevdiği herkes şu anda çevresindeydi. Neşesini belli etmek istiyordu. Yeye'den kümeşteki tavuklardan birini getirmesini, Hörükız'a da tavuk suyunda pilav için pirinç ayıklamasını söyledi. 0 gece Can Kuyusu çevresinde ateş yakıp geç vakitlere kadar oturdular, güldüler, şakalaştılar, hasret giderdiler, birbirlerinden hikâyeler dinlediler. Sanki yarın yaşanacaklardan, belirsizliklerden, elemelerden, ayrılıklardan evvel bir kez daha birbirlerine doymak istiyorlardı. Ömürlerinin en bahtiyar gecesiydi. Sanki bir daha yakalayamayacakları bir mutluluğun içindeydiler ve bitmesini istemiyorlardı. Bir ara yağmur dinmiş, Haliç'in durgun sularına bulutların arasından çıkan mehtabın görüntüsü yansımıştı.

İnsanın böyle bir gecede bir yakınına sarılası gelirdi. Haliç'in karşısındaki bahçeleri seyreden Hörükız, o gece, orada bulunan hiç kimsenin sarılacak hiç kimsesi olmadığını düşündü. Hepsi kendi hayatlarını sürüklemekte olan bu beş kişi, yarın şehir karıştığında, güzeller güzeli İstanbul'un hayat duvarları sarsılmaya başladığında bambaşka dünyaları devşiriyor olacaklardı. Yardımlarına koşacak kimseleri yoktu; ama yardımına koşmaları gereken birileri vardı. Yarın kendisi de o birinin yardımına koşmak zorundaydı. Babası ölüirken öyle vasiyet etmiş, "Kendi hayatını feda etmen gerekse bile onu yaşatacağın!" demişti. Hatta kendisini sırf bunun için yetiştirmiş, Üç Hilal Cemiyeti'nin gizli emniyet güçlerine mensup tek kadının yanına onu da katmış Cemiyet'in idaresini üstlendiği yıllar boyunca bundan hiç kimseciklere söz etmemişti. Annesi o bebekken ölmüştü. Babası öyle diyordu. Kendini bildi bileli Üç Hilal Cemiyeti muhtesipleri arasında yaşıyor, istihbarat topluyor, onları değerlendiriyor, saklıyor, bilmesi gerekenlere söylüyor ve nihayet kendini de gizliyordu. Tıpkı tanıdığı herkes gibi. Ama babasının "Şimdi diyeceklerimi benden gayrı bilen yoktur." cümlesiyle başlayıp "Senden gayrı bilen olmasın!" tembihiyle bitirdiği o son cümleyi, "Kendi hayatını feda etmen gerekse bile onu yaşatacağın!" cümlesini, Cemiyet'in diğer mensupları hiç bilmemişti ve bilmeyecekti. O, yani Şehzade Ahmet!..

Gecenin hüznüyle yoğrulmuş bu son diliminde, suya yansımış dolunayın görüntüsünü dalgalandıran çiğil tanesinin suya düşme sesiyle kendine geldiğinde bir elin sırtına bir hırka koymakta olduğunu fark etti:

Rüzgâr çıktı, üşüteceksin!"

Kara Şahin'e teşekkür ederken yanağına süzülen damlayı sildiğini görmesini istemedi.

Yeye o sırada uzaktan onları seyrediyor ve Şehnaz'ı düşünüyordu. Belki de şu anda onun yanında olması gerekiyordu. İçinden "İnsana bir dost böyle zor günde lazımdır; rahat günde herkes dosttur!" diye geçirmekteydi. İnsanın kederli günde kendisiyle birlikte üzülecek bir dostunun olması bütün üzüntüleri giderirdi. O sırada küçükken hangi kitapta okuduğunu tam kestiremediği Üsküdarlı âşıkların başından geçenleri hatırladı. Uzaklarda bir bülbül şakıması duyuldu. Geceler gebeydi ve yarın ne doğuracağını kestirmek elbette çok zordu .(s. 366-367)

Tarık Buğra'nın "Osmanlı", Katip Çelebi'nin "Dustur u Amel"inde geçen Yıkım ve Sebebi", Reşat Ekrem Koçu'nun "Yangın Var", Refik Ahmet Sevengil'in "İstanbul Nasıl Eğleniyordu?", Orhan Pamuk'un "Benim Adım Kırmızı", Mesa Selimoviç'in " Derviş ve Ölüm" İskender Pala'nın " Od" gibi eserlerini okumayanların Katre-i Matem'i anlamakta güçlük çekeceğini düşünüyorum.

Çünkü bu tür eserlerde tasavvuf, mistisizm, ilahi aşk, mecazi aşk, dervişlik, cengaverlik, dostluk, adanmışlık, entrika, mevki ve makam hırsı, derin devlet, istihbaratçılık, Osmanlı Beyliğinin imparatorluğa nasıl dönüştüğü, Osmanlıda gerileme nedenleri, Osmanlı'nın askeri yapısı, Osmanlıda yönetici sınıfı, Osmanlıda protokol, Osmanlıda sanat anlayışı, Osmanlı mimari anlayışı, Batı sanatı, Batılıların Osmanlıya; Osmanlıların Batıya bakışı, Osmanlı halk bilimi, dini teşkilatlanma, ahilik, lonca, külhanilik, tulumbacılık, yeniçerilik, gibi birçok kavram ve yapılanma ile karşı karşıyayız.

İskender Pala öğretmen- yazar edasıyla yazıyor. Edebiyat, resim, mimari, müzik gibi güzel sanatlarla tarih alanındaki birikimlerinden oldukça yararlanmış. Eserde, roman ikliminde bir devrin analizi yapılmış. Roman sanatıyla tarih öğretmek, geçmişle bağ kurmak, bir devri destansı ve duygusal yaklaşımla anlatmak istemiş. Anlatıcının, romanın kurgusu içinde okuyucuya birçok bilgi aktarırken adeta bir Divan Edebiyatı ya da Osmanlı Tarihi hocası gibi davrandığı görülüyor. Bir deyimim ortaya çıkış hikayesi şöyle anlatılıyor:

"Böyle durumlarda tulumbacılar dört bir yana koşuşturuyor, çok yoruluyorlardı. Lakin yangını tutmaktan ziyade yanmakta olan evlerden yükte hafif pahada ağır eşya kurtarıyorlar, çok zaman da bunları sahiplerine vermek yerine kendi depolarına sevk ediyorlardı. Son yıllarda İstanbul Türkçesi'nde "yangından mal kaçırma" diye bir deyim bile türemişti. Velhasıl şu isyan günlerinde yeniçerilerine de, tulumbacılarına da güvenemeyeceğini biliyordu. Yeter ki insan, vicdanını razı etsin..." (s.372)

Anlatıcı, Külhan geleneğinde tarihsel bir yeri olan Layhar'ı şöyle tanıtır:

Layhar, Gazneli Mahmut zamanında Gazne'de yaşamış yarı meczup bir adamdır. Hamam külhanında yatar, üzüm tortusu ile geçinir, kâhinler gibi gaipten haber verir, ermişler gibi keramet gösterir, şaraptan gayri nesneye itibar etmezmiş. Ünlü şair Hâkim Senâî, Gazneli Mahmut'u öven bir kaside yazdığı zaman Senâî'yi kınamış, ona dünyanın geçiciliğini anlatmış, hakiki Sultan'ı unutup geçici sultanlara itibar etmenin boş olduğundan dem vurmış ve başta Senâî olmak üzere yanında sözünü dinleyen müritler edinmiş, hatta sonraki çağlarda hamamların külhanında şaraba ve esrara bulanmış dumanlı kafaların piri olmuştur. (s.67)

Hafız Çelebi'nin Flamenk Pitjan(Bican) Efendi'ye Yunus Emre ve tasavvuf bağlantılı Türk çiçek sevgisiyle ilgili verdiği ders bunlardan diğeridir:

"Tamam, tamam... Anlatacağım, dinle bak!.. Vaktiyle Selçuklu sultanları devrinde Yunus adında bir derviş yaşarmış. Dervişleri bilirsin hani, bir mürşit gözetiminde olgunlaşma çabası güden insanlardır. Kibirsiz, garezsiz, ihtirassız, kendi iç dünyalarını zenginleştirmek üzere dünya nimetlerinden uzaklaşırlar. Zengin iken fakir gibi, sultan iken kul gibi yaşamayı tercih ederler. İşte bu Yunus, kendi mürşidi Taptuk Emre'nin kapısına kırk yıl kuru odun taşımış. Hiçbir gün eğri bir odun getirmemiş tekkeye. Çünkü o eşikten içeriye girecek olan şey -odun bile olsa- eğri olsun istemezmiş. Kırk yıl boyunca hiçbir dal koparmadan, hiçbir ağaç kesmeden hep kuru odunlar toplamış dağlardan. Kalem kadar düzgün kuru odunlar. Yunus'un piri bir gün dervişlerine, "Haydi gidin, kırlardan biraz çiçek toplayıp getirin!" demiş. Bütün dervişler koşmuşlar çiçek toplamaya. Papatyalardan, nergislerden, çiğdemlerden, sümbüllerden demet demet ıtır derlemişler, tomar tomar renk devşirmişler. Herkes en güzel çiçekleri ben toplayayım da mürşidin gözüne gireyim istermiş. Gün inerken Yunus eli boş dönmüş tekkeye. Dervişler alay etmişler onunla. "Çiçek bulamayan zavallı, sünepe bir derviş!" demişler. Oysa şeyhi sorunca şöyle cevaplamış Yunus, "Efendim! Hangi çiçeği koparmak için el uzattıysam, onu, Allah'ı zikrederken buldum ve hiçbir çiçeği koparamadım." İşte Bican Efendi, o zamandan sonra bizde çiçekler fazla da koparılmaz. Bu yüzden saksı âdetimiz vardır da vazo âdetimiz yoktur bizim. Onun için lale pazarına gönderdiğimiz çiçekleri demetlerle değil de tek tek saksılarda göndeririz. Tek tek olması da ayrıca mana ifade eder çünkü." (s.261-262)

Yazarın Marmara Otelindeki müzayedeye gitmesi ve burada kimsenin bilmediği anonim bir hikayeye ulaşmasıyla ilgili kurgulamayı bir kenara bırakırsak, asıl roman Ekim 1729 da başlamakta ve Eylül 1730 kıyamla bitmektedir. Romanın genelinde kronolojik bir zamanın akışı bulunmakta; ancak zaman zaman geriye dönüşlerin yapıldığını görülmektedir. Bölümlerin sonuna eklenen derkenarlar da okuyucuyu geçmiş zamanda kısa yolculuklara çıkarıyor:

-derkenar-

yusuf ile zeliha arasında

Dünyalar güzeli Yusuf'a sordular:

"Ey Zeliha'nın gönlünü alıp onu perişan hale koyan. O senin yüzünden acze düştü de derdine derman olmadın; hasta bıraktın onu. Gönlünü kaptın ve geri vermedin. Geri versen ne olur; sen buna kadir değil misin?"

"Ben onun gönlünü gelmedim de, çalmadım da. Ne onun bana gönül verdiğinden haberdarım, ne böyle bir kastım oldu. Onun gönlüyle bir işim yoktur benim."

O dostlar sonra Zeliha'ya sordular:

"Sözüne sadıksan, Yusuf senin gönlünü nasıl çalmıştı; dosdoğru söyle bize. Yok eğer gönlün hâlâ sendeyse ve Yusuf'tan gönül istiyorsan bu, naz yapıyorsun demektir."

Zeliha yeminle söyledi:

"Bedenimdeki her kıldan gönlüm habersiz. Neden ve nasıl âşık oldu, âşık olunca nereye gitti, bilmiyorum."

Sonra o dostlar düşündüler:

"Gönül Yusuf'ta değil ama Zeliha'da da değil. Ne biri gönül almış, ne diğeri bir gönle sahip!.. Peki ama nasıl kaybıldı bu gönül, nereye gitti? Bu bir sihir değilse nedir?" (s.272)

Türk Edebiyatına böyle bir roman kazandırdığı için Sayın İskender Pala'ya teşekkür ediyoruz. Ancak Kara Şahin'in kıyamdan sonraki bilinmezliği yeni bir romanın müjdesini veriyor.

Ahmet Tok

Kadıköy Fenerbahçe Anadolu Lisesi Türk Dili ve edebiyatı Edebiyat Öğretmeni